

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Ved lovforslaget søges der gennemført en række ændringer af straffeloven og retsplejeloven med henblik på at effektivisere og forenkle retsplejen på forskellige områder.

Hensigten med forslagene er således generelt at bidrage til en hurtigere og lettere sagsbehandling, herunder at medvirke til, at retternes berammelsestider kan reduceres.

Forslagene skal bl.a. ses i sammenhæng med den redegørelse om hurtigere behandling af voldssager og andre sager i retsplejen, som Justitsministeriet sendte til Retsudvalget den 17. januar 1994.

1.2. Det tilsigtes ved lovforslaget at skabe det lov-mæssige grundlag for en forsøgsordning med et rejsehold bestående af 3 dommere og nogle kontorfunktionærer, der efter landsretspræsidentens bestemmelse kan yde assistance til et byretsdommerembede, når det af ressourcemæssige årsager skønnes hensigtsmæssigt.

Herudover foreslås retsplejeloven ændret, så det fremgår, at der er sket sammenlægning af civil- og kriminalretten i henholdsvis Gladsaxe og Kolding, således at der nu i hver af disse byer er en byret med to dommere.

1.3. Lovforslaget sigter desuden til at tilvejebringe hjemmel til indeholdelse i løn m.v. for bøder og sagsomkostninger og konfiskerede beløb. Formålet hermed er at styrke inddrivelsen af disse offentlige tilgodehavender, og at afsoning af ubetalte bøder begrænses.

Herved søges tillige opnået en aflastning af Kriminalforsorgens institutioner, således at afsoning i andre tilfælde – navnlig i voldssager – hurtigere kan gennemføres.

Det foreslås desuden, at der indføres hjemmel til, at justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om, at politiets afgørelser om henstand med og afdrags-

vis betaling af bøder, sagsomkostninger og konfiskation skal være endelige.

1.4. Lovforslaget tilsigter endvidere forskellige forenklinger og rationaliseringer af visse af retsplejelovens bestemmelser om forkyndelse i borgerlige sager og straffesager.

De foreslåede ændringer bygger på betænkning nr. 1202/1990 om forkyndelse. Betænkningen er afgivet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet.

De foreslåede ændringer indebærer bl.a., at retten i bestemte civile sager eller visse sagsgrupper kan bestemme, at der ikke skal ske forkyndelse af stævningen. I så fald sendes stævningen til sagsøgtens adresse som brev. Endvidere foreslås det, at forkyndelse af tilsigelse for den tiltalte i straffesager, hvor der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde, kan undlades, således at tilsigelsen fremsendes som brev. Endelig foreslås det, at forkyndelse af udeblivelsesdomme i bødesager kan undlades, og at forkyndelse af straffedomme i øvrigt normalt kan undlades, hvis domfældte på forhånd var underrettet om tidspunktet for dommens afsigelse. Også i disse tilfælde skal dommen sendes til den domfældte som brev.

1.5. Lovforslaget har yderligere til formål at udvide adgangen til at idømme frihedsstraf ved udeblivelsesdom. Det foreslås, at en domsforhandling kan fremmes til dom i tiltaltes fravær, hvis retten ikke finder hans tilstedeværelse nødvendig, og der ikke skønnes at blive spørgsmål om højere straf end hæfte eller fængsel i 30 dage. Gældende rets krav om, at tiltalte skal give samtykke til sagens fremme, foreslås således ophævet i disse tilfælde. I stedet stilles krav om, at anklageskriftet skal være forkyndt for tiltalte personlig, og at der skal være beskikket en forsvarer for tiltalte. Forsvareren betales endeligt af det offentlige. Straffesagen kan normalt genoptages, hvis den domfældte anmoder herom. Endvidere foreslås adgangen til at afhøre vidner ændret i alle straffesager, hvor tiltalte udebliver fra domsforhandlingen, således at der ikke længere stilles krav om samtykke fra forsvareren til afhøringen.